

Històries Efímeres.

La Colla de
Nelson

ASAEM Salut Mental La Safor
Declarada d'Utilitat Pública (O.M. 14/03/03)
Plaça de Les Xocolateres, 4.
Centre Associatiu Joan Climent
Gandia C.P. 46701

www.asaem.org.es
asaem.sm@gmail.com

Introducció

ASAEM Salut Mental és una ONG sense ànim de lucre i declarada d'utilitat Pública (O.M. 14/03/03). ASAEM està formada per persones diagnosticades d'un trastorn mental greu (TMG), pels seus familiars i per professionals de la salut mental.

D'entre altres objectius, ASAEM persegueix els de: *“Millorar la qualitat de vida i el futur de les persones amb malaltia mental”, “Informar i formar a la població per minimitzar l'estigma i les seues conseqüències” i “sensibilitzar a les institucions i a l'opinió pública cap a la integració social i laboral de les persones amb problemes de salut mental”.*

És per aquesta raó que des d'ASAEM estem portant a terme una sèrie d'accions de sensibilització, utilitzant com a eix central i material de treball el conte “La Colla de Nelson”, conte que va resultar guanyador del concurs de contes d'ASAEM 2017 dintre el projecte Històries Efímeres.

L'activitat està previst que es desenvolupi diferents centres educatius de la comarca de La Safor i dirigida a alumnes d'entre 6 i 12 anys. L'acció, descrita amb més detall a un apartat posterior, es un projecte de sensibilització cap a la diversitat.

Des d'ASAEM pensem que la Colla de Nelson, amb la sensibilització en diversitat als infants, és una eina efectiva amb la que els xiquets prenguen consciència de la importància d'acceptar la diversitat que existeix a la societat actual. Així com promoure la prevenció en problemes de salut mental derivats de la falta de tolerància a esta diversitat.

A continuació, es desenvolupen diferents apartats per a que puguen tindre una idea més clara del què oferim des d'ASAEM i dels seus beneficis.

Objectius

Objectiu general 1

Transmetre a xiquets d'entre 6 i 12 anys el valor de l'acceptació a la diversitat

Objectius específics

Mostrar als xiquets la societat plural i diversa que hi ha.

Treballar amb els xiquets una valoració de les persones global, no centrada en les diferències o dificultats que puga tindre.

Facilitar la relació entre iguals.

Reduir conductes de prejudici i discriminació.

Desenvolupament de l'empatia.

Objectiu general 2

Promoure la prevenció en salut mental.

Objectius específics

Reduir conductes d'assetjament escolar i altres tipus d'assetjament.

Normalitzar la salut mental, que es deixi de veure com un tabú.

Donar a conèixer els factors de risc que poden augmentar la probabilitat de patir una malaltia mental.

Promoure el respecte cap als demés.

Donar a conèixer els factors protectors que ajuden a prevenir les malalties mentals.

Anàlisi de la situació i justificació

La lluita contra l'estigma compta amb un llarg recorregut dintre de la salut mental, passant per tres tipus d'estratègies:

- **Mobilització i protesta social:** esta ha sigut aparentment útil en altres moviments, pareix tindre clars efectes a curt termini, però no garanteix per si sola una utilitat a llarg termini.
- **Informació i educació de la població general y els seus diversos sectors:** els programes educatius han resultat més útils, especialment els de llarga duració i si inclouen no sols la transmissió passiva de informació, sinó també la discussió, presentació de casos reals i especialment la presència de persones afectades. Les escasses dades d'avaluació publicades mostren bàsicament la escassa utilitat de intervencions de curta duració i de caràcter informatiu, així com de missatges molt generals.
- **El contacte i la interacció:** esta estratègia aposta pel contacte directe com la via més important per a canviar actituds i conductes, en concordança amb els coneixements de psicòlegs i sociòlegs que indiquen que les actituds es reforcen i canvien en la interacció social.

ASAEM compta amb una trajectòria de més de 30 anys de treball en el camp de la salut mental, el que ens ha permès posar en marxa diverses accions que han passat per les tres estratègies mencionades anteriorment.

A dia de hui, tenim clar que l'acció més potent i capaç de produir canvi és el contacte i la interacció social, ja que posa en marxa en els participants de les accions processos de recategorització de les persones i el desenvolupament de d'idees i actituds noves.

Així mateix, tenir aquestos any d'experiència ens ha permès poder actuar en les distintes fases per les que es travessa en un problema de salut mental:

- En els nostres inicis, ASAEM fou creada per a atendre les necessitats de les famílies i persones amb problemes de salut mental on ja havia aparegut la malaltia, sent la nostra missió, millorar la qualitat de vida d'aquestes persones des d'un punt de vista més pal·liatiu.
- Amb el pas del temps, esta missió ha anat transformant-se i ampliant la cobertura, treballant pel tractament, rehabilitació i recuperació en salut mental comptant com a associació amb els següents recursos: les vivendes supervisades, el Centre de Rehabilitació Psicosocial i Inserció Social (CRIS) i el Centre de Dia (CD).
- Hui en dia, hem donat un pas més enllà, treballant per aconseguir estes tres gran línies:
 - o La promoció del benestar.
 - o La prevenció de problemes de salut mental.
 - o El tractament, rehabilitació i recuperació en salut mental.

Tenint en compte tot açò, des d'ASAEM volem treballar amb la població que considerem clau i més important de cara al futur, els xiquets i xiquetes d'entre 6 i 12 anys.

Considerem que son clau en tant que, a aquestes edats és quan s'està conformant la visió del mon i és on podem intervindre per afavorir l'acceptació a la diversitat en tots els sentits.

Hem investigat sobre el material ja existent per a treballar amb aquest col·lectiu i en aquesta àrea, encontrant escàs material i, el que hi ha, no acaba d'encaixar amb la nostra filosofia tant d'intervenció com de comprensió dels problemes de salut mental.

Davant la falta de material, impulsarem el I Certamen Literari de contes curts amb l'objectiu de crear un material ajustat a les necessitats detectades.

En l'actualitat, ja tenim el conte guanyador del certamen, editat i imprès, el qual reuneix tots els requisits que valorem essencials i importants per portar a terme aquest projecte. També contem amb làmines per poder treballar amb els més menuts.

Àmbit geogràfic i perfil dels destinataris

Els destinataris de les accions de La Colla de Nelson son **alumnes de primària de edats compreses entre 6 i 12 anys.**

Les accions queden acotades als diferents centres d'educació primària de la comarca de La Safor. Cap la possibilitat, depenent de la disponibilitat, de realitzar aquestes accions en comarques veïnes.

Usuaris

Les dades de participació des que es realitza aquesta acció son les següents:

	2019
Nombre d'alumnes	598
Nombre de centres	4
Nombre d'aules	32
Cursos	1º, 2º i 3º d'infantil 1º, 2º, 3º, 4º, 5º, i 6º de primària

	2021
Nombre d'alumnes	267
Nombre de centres	2
Nombre d'aules	11
Cursos	1º, 2º, 3º, 4º, 5º, i 6º de primària

	2022
Nombre d'alumnes	895
Nombre de centres	18
Nombre d'aules	54
Cursos	1º, 2º, 3º, 4º, 5º, i 6º de primària

	2023
Nombre d'alumnes	319
Nombre de centres	8
Nombre d'aules	14
Cursos	1º, 2º, 3º, 4º, 5º, i 6º de primària

Metodologia

Després de realitzar una investigació respecte a les accions empreses amb objectius iguals o similars a este projecte, valorem que, per l'edat del col·lectiu amb el que anem a treballar, el material mes adequat i amb el que se poden identificar més fàcilment és el conte i la seua representació.

Tenint en compte tot el exposat, utilitzarem una metodologia activa i participativa consistent en presentar el conte a través d'una teatralització del conte i la seua posterior interpretació i posta en comú dels diferents aspectes i conceptes que es tracten en el conte, així com activitats relacionades que faciliten la comprensió. La realització de l'acció s'adaptarà a l'edat i necessitats dels xiquets/es

Alguns dels aspectes a tractar en les accions son:

- Empatia.
- Respecte.
- Diversitat.
- Igualtat.
- Prejudicis
- Estereotips.
- Discriminació.
- Amistat.
- Igualtat.
- Aquells que puguen sortir en l'aula.
- Etc.

Proposta d'activitat

Per a la realització de la l'activitat, es proposa als centres educatius que es projecte abans de l'acció el conte que facilitarem o be que els docents els puguen visualitzar per conèixer la temàtica i com volem introduir el concepte d'inclusió i diversitat.

Atenent a com de diversos son les processos i necessitats dels diferents cicles de primària es proposen accions diferenciades per edats, plantejades amb una duració de 40 a 60 minuts i que es desenvolupen en el quadrant següent. Així mateix, es important esmentar les eines pedagògiques amb caràcter lúdic que s'utilitzaran, elements clau que faciliten la vivència activa dels conceptes i de la idea a transmetre.

Atenent a les edats dels xiquets i xiquetes es proposen dos accions diferenciades.

- 1. Primer cicle de primària. (45min)** Es realitzarà una representació del conte utilitzant el teatre de ombres i la pedagogia de la llum, eines que ens permetran apropar-nos als infants de manera lúdica, creativa i vivenciada.
- 2. Segon i tercer cicle de primària. (50-60min)** Crear una proposta utilitzant el model d'activitat que s'anomena 'Laboratori de contes', un model que té com a objectiu abordar una temàtica concreta, (en aquest cas aprofundir amb la diversitat i la inclusió) i que pretén vivenciar experiències al voltant dels contes.

Aquests laboratoris son un camp d'aprenentatge i descobriment, i proposen activitats paral·leles al voltant del conte com a recurs educatiu. A més, a aquests espais s'afavoreix el descobriment del llibre com a element generador de diàleg.

El conte 'La colla de Nelson' es el nostre motor i inspiració, punt d'inici a altres propostes d'activitat.

Els laboratoris de Contes s'organitzen a un espai amb facilitat de moviment. El conte principal s'ubica al centre de la sala i al voltant es connecten diferents activitats vinculades amb d'aquest.

Proposta	Activitat	Espai	Materials
Primer i segon cicle de primària	Es proposa realitzar l'activitat presentant els personatges utilitzant el teatre de ombres. L'activitat es complementarà amb una dinàmica complementària que facilite un espai de diàleg per compartir l'experiència.	Espai pensat per fer una representació teatral amb ombres projectades. Comptar amb un espai que pugui quedar-se fosc.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Llums ○ Teatre ○ Material elaborat en el mateix projecte: titelles, elements d'escenificació.
Tercer cicle de primària	L'activitat es planteja utilitzant la proposta del laboratori de contes. El conte la 'Colla de Nelson' es el eix central i d'aquest parteixen diverses activitats vivencials.	Espai que facilite la llibertat de moviment.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Conte ○ Material elaborat en el mateix projecte. ○ 5 taules

Accions a realitzar i calendarització

La realització d'aquest programa comporta una sèrie d'accions realitzades per el personal de programes de salut mental. Les diferents accions es poden diferenciar en:

- **Contacte i presentació del programa:** contacte telefònic amb els diversos centres educatius destinataris del programa. Exposició presencial a les persones corresponents explicant el desenvolupament del programa.
- **Realització de l'acció La Colla de Nelson:** realització de l'acció en els centres educatius amb els que s'haja concertat l'acció. **Les accions per al curs 2022/2023 seran preferiblement els dilluns.**
- **Avaluació del programa:** Tindrem en compte la participació i valoració personal dels alumnes i la valoració del personal professional que hi participa, de manera que es puguin tindre en compte les devolucions per si cal reajustar-les.

Es calendaritza de la següent manera:

Acció	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XI
Contacte i presentació del programa	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓
Realització de l'acció	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓
Avaluació del programa					✓	✓					✓	✓

Recursos

Recursos de personal:

Per a la realització del programa es compta amb: un psicòleg, una treballadora social i una educadora.

Recursos material:

Els recursos materials necessaris son: gasoil per als desplaçaments, ordinador, projector, taules i cadires, samarretes per a les accions, cartellera, telèfons mòbils, material fungible per a les dinàmiques, etc.

Avaluació

L'avaluació del programa es anual, tenint en compte tant indicador de procés (nombre de alumnes atesos, nombre de centres d'educació on es realitzen les accions, nombre d'accions que es realitzen, nombre de pobles de la comarca on es realitzen les accions, nombre d'accions realitzades fora de la comarca...) com de resultat (satisfacció del programa en aquestes persones, valoració de les accions per part de l'alumnat, valoració de les accions per part del professorat...). Per tal de valorar els diferents indicadors s'utilitzaran:

- **Indicadors de procés:** registre quantitatiu de persones ateses, centres on es realitzen les accions, edats compreses del alumnat.
- **Indicador de resultat:** Es considera adient basar els resultats mitjançant l'espai de reflexió que es realitzarà:
 - Durant l'acció amb els xiquets, on es tancarà l'activitat amb un debat del que més i menys els ha agradat
 - Després de l'acció a través de l'espai de reflexió que aporten els docents que han participat.

Recull d'imatges de les activitats realitzades

